

DAFTAR PUSTAKA

Sumber Resmi Tercetak:

- Centraal Kantoor voor de Statistiek. 1935. *Statistisch Zakboekje voor Nederlandsch-Indië 1934*. Batavia: G. Kolff & Co.
- De Sumatra Post. 1924. *De Sumatra Post 1898-1923*. Medan: Varekamp & Co.
- Departement van Landbouw, Nijverheid, en Handel. 1921. *Importer's Directory of the Netherlands East Indies*. Weltevreden: NV uitgevers-mij. "Papyrus".
- Handelingen Tweede Kamer 1905-1906 11de Vergadering van Donderdag 23 November 1905*.
- Herziene Inlandsch Reglement*. 1941. Batavia: Landsdrukkerij.
- Koloniaal Verslag van 1875*.
- Reglement op het Beleid der Regering van Nederlandsch Indië*. 1854. 's-Gravenhage: Gebroeders Belinfante.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indië over het jaar 1907*. 1907. Batavia: Landsdrukkerij.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indië over het jaar 1917*. 1917. Batavia: Landsdrukkerij.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indië voor het jaar 1866*. 1867. Batavia: Ter Lands-Drukkerij.
- Staatsblad van Nederlandsch-Indië voor het jaar 1872*. 1873. Batavia: Ter Landsdrukkerij.
- Verslag van de Wees- en Boedelkamers over het Dienstjaar 1916*.
- Volkstelling 1930 Deel VI Europeanen in Nederlandsch-Indië*. 1933. Batavia: Lands-Drukkerij.
- Wet op de Staatsinrichting van Nederlandsch-Indië van 1925 (Indische Staatsregeling)*. 1925. 's-Gravenhage: Gebroeders Belinfante.
- Wetboek van Strafrecht voor Nederlandsch-Indië 1915*. 1921. Weltevreden: Balai Poestaka.
- Wetboek van Strafrecht voor Inlanders in Nederlandsch-Indië*. 1872.
- Wetboek van Strafrecht voor Nederlandsch-Indië Wetboek voor de Europeanen*. 1866. Batavia: Ter Lands-Drukkerij.

Majalah dan Surat Kabar:

Algemeen Handelsblad voor Nederlandsch-Indië, 21 Maret 1927.

_____, 16 November 1927.

_____, 4 Januari 1936.

Bataviaasch Nieuwsblad, 25 April 1910.

_____, 29 September 1916.

Dagblad van Noord-Brabant, 12 November 1908.

De Avondpost, 15 Februari 1927.

De Expres, 22 Januari 1914.

De Gids. Tahun ke-155. 1992.

De Hollandsche Lelie. Tahun ke-22. 1908.

De Indische Courant, 16 Februari 1933.

_____, 25 Mei 1938.

De Koerier, 25 Juli 1927.

De Locomotief, 14 Desember 1905.

_____, 15 Mei 1907.

_____, 12 Juli 1927.

_____, 16 September 1927.

_____, 8 Desember 1932.

_____, 20 Januari 1933.

_____, 19 Agustus 1938.

De Preanger-Bode, 26 April 1910.

_____, 27 April 1910.

_____, 1 Agustus 1915.

De Sumatra Post, 25 Juni 1902.

_____, 5 Juli 1902.

_____, 7 Juli 1902.

_____, 6 Februari 1906.

_____, 30 Mei 1907.

_____, 7 Mei 1910.

_____, 18 Maret 1915.

_____, 15 Juni 1915.

_____, 26 Juni 1915.

_____, 24 November 1915.

_____, 5 Juni 1916.

_____, 24 September 1927.

De Telegraaf, 2 September 1927.

Deli Courant, 25 Juni 1902.

_____, 11 Oktober 1910.

Het Nieuws van den Dag voor Nederlandsch-Indië, 16 November 1914.

_____, 3 Desember 1914.

_____, 15 Mei 1915.

_____, 14 Juli 1915.

_____, 31 Juli 1915.

_____, 18 Januari 1928.

_____, 26 Januari 1928.

_____, 20 Januari 1933.

_____, 17 Maret 1933.

Het Vaderland, 27 Januari 1913.

Indische Letteren. Tahun ke-11. 1996.

Nieuwsblad van het Noorden, 13 Oktober 1927.

Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant, 17 September 1927.

Soerabaijasch Handelsblad, 20 Agustus 1898.

Utrechtsch Faculteitenblad. Tahun ke-6. 1939.

Buku, Artikel Jurnal, dan Tugas Akhir:

Backhaus, J. (Eds.). 2014. *Encyclopedia of Law and Economics*. New York: Springer.

- Badan Pembinaan Hukum Nasional. 2015. *Analisa dan Evaluasi Peraturan Perundang-undangan Peninggalan Kolonial Belanda*. Jakarta: Kemenkumham.
- Bloembergen, M. 2011. *Polisi Zaman Hindia Belanda: Dari Kepedulian dan Ketakutan*. Jakarta: Penerbit Buku Kompas.
- Bosma, U., & Raben, R. 2008. *Being "Dutch" in the Indies: A History of Creolisation and Empire, 1500-1920*. Singapore: NUS Press.
- Breman, J. 1989. *Taming the Coolie Beast: Plantation Society and the Colonial Order in Southeast Asia*. Delhi: Oxford University Press.
- Bruijn, J., & Van Eyck van Heslinga, E. 1982. "Mutiny: Rebellion on the Ships of the Dutch East India Company", *The Great Circle*, 4(1), 1–9.
- Hirsch, A. 1919. *Geschiedenis van het Wetboek van Strafrecht voor Nederlandsch-Indië*. Batavia: G. Kolff & Co.
- Hoogervorst, T., & Nordholt, H. 2017. "Urban Middle Classes in Colonial Java (1900-1942)", *Bijdragen tot de taal-, land- en volkenkunde / Journal of the Humanities and Social Sciences of Southeast Asia*, 173(4), 442-474.
- Houben, V. 2008. Boundaries of Race: Representations of Indisch in Colonial Indonesia Revisited. Dalam Harald Fischer-Tine & Susanne Gehrmann (Eds.), *Empires and Boundaries: Race, Class, and Gender in Colonial Settings* (pp. 66-85).
- Jol, D. 2017. "Honderd Jaar Wetboek van Strafrecht voor Nederlandsch-Indië", *Strafblad*, 15(6), 487-490.
- Jonkers, J. 1940. *Het Nederlandsch-Indische Strafstelsel*. Utrecht: Kemink en Zoon N.V.
- _____. 1943. *Vrouwe Justitia in de Tropen*. Deventer: W. van Hoeve.
- Kahin, A. 1996. "The 1927 Communist Uprising in Sumatra: A Reappraisal", *Indonesia*, 62, 19-36.
- KontraS. 2019. *Tidak Manusiawi: Kondisi Lembaga Pemasyarakatan bagi Terpidana Mati di Indonesia*. Jakarta: KontraS.
- Kruseman, J. 1902. *Beschouwingen over het Ontwerp-Wetboek van Strafrecht voor inlanders in Nederlandsch-Indië*. Haarlem: Lourens Coster.
- Lemaire, W. 1934. *Het Wetboek van Strafrecht voor Ned.-Indie vergeleken met het Nederlandsche Wetboek van Strafrecht*. Batavia-Centrum: Noordhoff-Kolff.
- Locher-Scholten, E. 1996. *Etika yang Berkeping-keping: Lima Telaah Kajian Aliran Etis dalam Politik Kolonial 1877-1942*. Jakarta: Djambatan.

- _____. 2000. *Women and the Colonial State: Essays on Gender and Modernity in the Netherlands Indies 1900-1942*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Luttikhuis, B. 2014. "Negotiating Modernity: Europeaness in Late Colonial Indonesia, 1910-1942", *PhD Thesis*. Department of History and Civilization. European University Institute.
- Maters, M. 1998. *Van Zachte Wenk tot Harde Hand: Persvrijheid en Persbreidel in Nederlands Indie 1906-1942*. Hilversum: Verloren.
- Maurik, J. 1897. *Indrukken van een Totok*. Amsterdam: Van Holkema & Warendorf.
- Muhammad Asyrafi. 2017. "Menegakkan Tiang Gantungan: Perdebatan dan Pelaksanaan Pidana Mati Kolonial di Jawa dan Madura 1870an-1940an", *Skripsi*. Fakultas Ilmu Budaya. Universitas Gadjah Mada.
- Nordholt, H. 2011. "Modernity and Cultural Citizenship in the Netherlands Indies: An Illustrated Hypothesis", *Journal of Southeast Asian Studies*, 42(3), 435-457.
- Nordholt, H., & Van Till, M. 1999. "Colonial Criminals in Java, 1870-1910". Dalam V. Rafael (Ed.), *Figures of Criminality in Indonesia, the Philippines, and Colonial Vietnam* (pp. 47-69). Ithaca, New York: Cornell University Press.
- Pos, M. 1939. *Herinneringsalbum Zijne Excellentie Dr. H. Colijn*. Amsterdam: NV Dagblad en De Standaard.
- Pradipto Niwandhono. 2007. "'Indie voor de Indiers' Gerakan Indo-Eropa dan Wacana Nasionalisme di Indonesia 1898-1926", *Tesis*. Sekolah Pascasarjana, Universitas Gadjah Mada.
- Ravensbergen, S. 2018. "Courtrooms of Conflict: Criminal Law, Local Elites, and Legal Pluralities in Colonial Java", *Doctoral Thesis*. Leiden University.
- Ricklefs, M.C. 2007. *Sejarah Indonesia Modern 1200-2004*. Jakarta: Serambi.
- Rutgers, V. 1935. *Ter Nagedachtenis aan Zijne Excellentie A. W. F. Idenburg*. Kampen: J.H. Kok NV.
- Salverda, R. 2009. "Doing Justice in a Plural Society: A Postcolonial Perspective on Dutch Law and Other Legal Traditions in the Indonesian Archipelago, 1600–Present", *Dutch Crossing*, 33(2), 152-170.
- Schmutzer, E. 1977. *Dutch Colonial Policy and the Search for Identity in Indonesia: 1920-1931*. Leiden: Brill.
- Shiraishi, T. 1997. *Zaman Bergerak: Radikalisme Rakyat di Jawa 1912-1926*. Jakarta: Pustaka Utama Grafiti.

- Simons, D. 1910. *Leerboek van het Nederlandsche Strafrecht Eerste Deel*. Groningen: P. Noordhoff.
- Smit, H. 2011. *Landvoogd Tussen Twee Vuren: Jonkheer Mr. A.C.D. de Graeff, Gouverneur-Generaal van Nederlands-Indie 1926-1931*. Hilversum: Uitgeverij Verloren.
- Soepomo. 1953. *Sistem Hukum di Indonesia sebelum Perang Dunia II*. Jakarta: Noordhoff-Kolff.
- Soetandyo Wignjosoebroto. 1994. *Dari Hukum Kolonial ke Hukum Nasional: Suatu Kajian tentang Dinamika Sosial Politik dalam Perkembangan Hukum selama Satu Setengah Abad di Indonesia (1840-1990)*. Jakarta: Raja Grafindo Persada.
- Stroomberg, J. 2018. *Hindia Belanda 1930*. Yogyakarta: IRCiSoD.
- Suhartono. 1995. *Bandit-Bandit Pedesaan: Studi Historis 1850-1942 di Jawa*. Yogyakarta: Aditya Media.
- Taylor, J. 2009. *The Social World of Batavia: Europeans and Eurasians in Colonial Indonesia*. Madison: University of Wisconsin Press.
- Tim Institute for Criminal Justice Reform. 2017. *Politik Kebijakan Hukuman Mati Indonesia dari Masa ke Masa*. Jakarta: Institute for Criminal Justice Reform.
- Touwen, J. 2000. "Paternalisme en Protest: Ethische Politiek en Nationalisme in Nederlands-Indie, 1900-1942", *Leidschrift: Nederlands-Indie*, 15(3), 67-94.
- Utrecht, E. 1960. *Hukum Pidana I*. Jakarta: Penerbitan Universitas.
- Van Anrooij, F. 2014. *De Koloniale Staat (Negara Kolonial) 1854-1942*. Leiden: Nationaal Archief.
- Van Imhoff, E., & Beets, G. 2004. "A Demographic History of the Indo-Dutch Population, 1930-2001", *Journal of Population Research*, 21(1), 47-72.
- Wildan Sena Utomo. 2014. "Nasionalisme dan Gagasan Kebangsaan Indonesia Awal: Pemikiran Soewardi Suryaningrat, Tjiptomangoenkusumo, dan Douwes Dekker 1912-1914", *Lembaran Sejarah*, 11(1), 51-69.

Situs Web:

- Nationaal Archief. 2020, September 16. Doodstraf in Nederland 150 Jaar Afgeschaft. *Nationaal Archief*. Diakses dari <http://www.nationaalarchief.nl>.
- Parlement.com. (n.d.). *Mr. P.J. (Pieter Jelles) Troelstra*. Diakses dari https://www.parlement.com/id/vg09llazlqyu/p_j_pieter_jelles_troelstra.